

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧОРНОМОРСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ПЕТРА МОГИЛИ
ІНСТИТУТ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ
КАФЕДРА ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
для виконання магістерських робіт
зі спеціальностей
281 «Публічне управління та адміністрування»

Миколаїв - 2019

ББК

Е 27

УДК

Рекомендовано до друку кафедрою публічного управління та адміністрування ЧНУ ім. Петра Могили (протокол № 6 від 04.01.2018 р.) та Вченою радою ЧНУ ім. Петра Могили (протокол №7 від 28.02.2018 р.)

Рецензенти:

Ємельянов В.М. д.держ.упр., професор, директор Інституту державного управління Чорноморського національного університету імені Петра Могили

Лопушинський І.П., д.держ.упр., професор, завідувач кафедри державного управління і місцевого самоврядування Херсонського національного технічного університету.

Хаджирадєва С.К., доктор наук з державного управління, професор, завідувач кафедри державного менеджменту Національної академії державного управління при Президентові України д.держ.упр., професор кафедри правознавства.

Методичні вказівки для виконання дипломних магістерських робіт зі спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» / Укл.: О.Н. Євтушенко, О.А. Малікіна. – 2-ге вид., доп. та перероб.– Миколаїв: ЧНУ ім. Петра Могили, 2019. – 39 с.

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА.....	4
1. МАГІСТЕРСЬКА РОБОТА: СТАДІЇ ПІДГОТОВКИ Й НАПИСАННЯ.....	5
1.1. Магістерська робота – вибір теми.....	5
1.2. Написання магістерської роботи.....	6
1.3. Підготовка до захисту роботи.....	7
1.4. Захист роботи.....	8
2. СТРУКТУРА І ЗМІСТ РОБОТИ.....	8
3. ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ.....	11
4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ.....	16
ДОДАТКИ.....	18

ПЕРЕДМОВА

Магістерська робота – самостійна кваліфікаційна наукова робота випускника, її виконання є завершальним етапом навчання за освітньою програмою магістра. Магістерська робота повинна продемонструвати науковий рівень магістранта. За рівнем її виконання та результатами захисту Екзаменаційна комісія визначає можливість присвоєння випускнику кваліфікації ступеня вищої освіти «магістр».

Магістерська робота слухача, що закінчує навчання за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування» в галузі «Публічне управління та адміністрування» визначає його рівень підготовки для зайняття відповідної посади в органах і організаціях публічної влади.

Саме тому, під час написання роботи магістрант повинен застосувати вміння й навички, теоретичні й практичні знання набуті ним в процесі навчання.

Магістерська робота повинна відповідати наступним вимогам:

- враховувати сучасний рівень розвитку науки публічного управління, тема роботи повинна бути актуальною і своєчасною;
- сукупність отриманих результатів повинна вирішувати наукову проблему у сфері публічного управління;
- бути оригінальною, унікальною, мати наукову новизну;
- матеріал, що використовується в роботі повинен розкривати нові явища і закономірності або узагальнювати раніше відомі положення у аспекті, що раніше не розглядався;
- її змісті повинен мати аргументований та логічний виклад матеріалу;
- в роботі обов'язкове використання ілюстрованого матеріалу (таблиць, рисунків, діаграм, схем, графіків і т.п.).

Магістерська робота є самостійним науковим дослідженням, а тому повинна відповідати всім вимогам, які висуваються до такого типу робіт.

1. МАГІСТЕРСЬКА РОБОТА: СТАДІЇ ПІДГОТОВКИ Й НАПИСАННЯ

1.1. Магістерська робота - вибір теми

Робота над магістерською роботою починається з вибору теми з запропонованого та затвердженого випусковою кафедрою переліку з урахуванням власних наукових інтересів. Слухач має право запропонувати власну тему, якщо вона дійсно представляє науковий інтерес.

Обрана тема повинна бути, лаконічною, відповідати спеціальності та суті наукової проблеми й мати важливе значення для галузі публічного управління та адміністрування, конкретної установи, або державного підприємства в якому магістр проходив практику. Найкраще, якщо для дослідження обирається тема, яка має практичне значення, над якою слухач працював, наприклад, при написанні курсової роботи. Тема закріплюється за магістрантом на основі особистої заяви на ім'я завідувача випускової кафедри і затверджуються наказом ректора ЧНУ ім. Петра Могили.

Після обрання теми магістрант повинен здійснити планування роботи: визначити завдання, загальний зміст, обсяг роботи і строки її виконання. Магістрант зобов'язаний своєчасно звітувати про виконання запланованих етапів роботи науковому керівнику, який контролює виконання роботи у терміни визначені кафедрою, згідно графіку консультацій.

Науковий керівник зобов'язаний:

- допомагати магістранту в розробці плану написання роботи;
- допомагати в складанні змісту роботи, проводити консультування щодо підбору матеріалів (літератури – наукових статей, монографій та ін.), які можна використовувати при написанні магістерського дослідження;
- консультувати магістранта з питань написання роботи;
- контролювати процес написання роботи;
- вносити зауваження і рекомендації в процесі написання роботи;
- допомогти в її оформленні;
- оцінити роботу й написати на неї відгук та надати допуск до захисту;
- підготувати магістранта до захисту роботи.

Магістрант зобов'язаний в процесі виконання роботи:

- систематизувати наукову й довідкову літературу, яка є в бібліотеках університету, міста, архівах, Інтернеті та інших джерелах;
- регулярно звітувати керівнику про хід збору та обробку матеріалів, які будуть використані в роботі й можливі труднощі при її написанні;

- вносити необхідні виправлення та зміни в зміст та текст роботи відповідно до зауважень та рекомендацій наукового керівника;
- у відповідний термін встановлений випускаючою кафедрою здати роботу провідному фахівцю кафедри.

1.2. Написання роботи

Структура магістерської роботи складається з:

- вступу;
- трьох розділів, які містять два, або три підрозділи;
- висновків, згідно поставлених в роботі завдань;
- списку використаної літератури;
- додатків.

Написання роботи є тривалим процесом й починається не зі вступу, а з написання розділів та підрозділів.

Написання вступу починається після завершення написання роботи.

У вступі визначають актуальність, об'єкт, предмет, мету, завдання, наукову новизну роботи й можливість практичного застосування її результатів в сфері публічного управління.

Висновки повинні відповідати меті й завданням визначеним в роботі.

Написаний текст роботи потребує редагування, внесення необхідних правок, виправлення помилок.

Автореферат магістерської роботи – стислий виклад роботи, який виконується після її фактичного завершення. Підготовка автореферату – це завершальний творчий етап роботи перед захистом. Без автореферату магістерська робота не може бути допущена до захисту. Приступати до написання автореферату можна лише тоді, коли магістерську роботу завершено й зроблено всі виправлення тексту. В іншому разі текст автореферату доведеться змінювати або навіть переписувати.

Автореферат магістерської роботи повинен відповідати на такі питання:

- актуальність, мета й завдання дослідження;
- новизна й вірогідність запропонованих методів і рішень;
- практична й наукова значимість положень, які виносяться на захист;
- апробація роботи й особистий внесок здобувача;
- обсяг і структура магістерської роботи;
- реферативний виклад змісту магістерської роботи ;
- список публікацій за темою магістерської роботи. (Додаток 7).

Написана робота й автореферат подається керівнику не пізніше ніж за два тижні до визначеної дати захисту.

Написана робота обов'язково перевіряється керівником на плагіат.

Відгук керівника повинен містити:

- визначення актуальності досліджуваної магістрантом теми;

- оцінку повноти розкриття досліджуваної проблеми;
- обґрунтування наукової новизни отриманих результатів;
- висновки про можливість практичного застосування наданих пропозицій і рекомендацій в сфері публічного управління;
- визначення рівня підготовки магістранта, його вміння самостійно мислити, творчо вирішувати поставлені в роботі завдання;
- наявність у магістранта вмінь і навичок у галузі публічного управління та адміністрування;
- інформацію про відповідність написаної магістрантом роботи вимогам щодо змісту та оформлення роботи;
- зауваження щодо наявних у роботі недоліків і помилок;
- загальну оцінку магістерської роботи.

Негативний відгук керівника та питання про допуск роботи до захисту виносяться на засідання кафедри, яка й приймає остаточне рішення стосовно магістерської роботи.

Зовнішнє рецензування здійснюється, науковцями, або висококваліфікованими спеціалістами державних установ.

В рецензії повинно бути визначено:

- актуальність теми для науки публічного управління та адміністрування;
- відповідність змісту обраній темі та запропонованим завданням;
- повнота розкриття поставлених завдань;
- обґрунтованість висновків й можливості практичного застосування результатів роботи в публічному управлінні;
- повнота використання в роботі літератури, нормативних та довідкових матеріалів;
- стиль викладення та оформлення роботи відповідно вимогам;
- зазначені не тільки позитивні сторони магістерської роботи, але й її недоліки, навіть ті, що не впливають на якість роботи;
- надані рекомендації щодо захисту роботи та присвоєння кваліфікації «магістр».

Рецензія підписується рецензентом й засвідчується печаткою установи, де він працює.

Рецензія, відгук керівника, оформлене завдання до магістерської роботи, прошита робота, автореферат та їх електронна версія здаються на випускаючу кафедру. На підставі чого завідувач кафедри приймає рішення щодо допуску її до захисту.

1.3. Підготовка до захисту роботи

Перед захистом магістрант ознайомлюється з відгуком, рецензією, та готує відповіді на зауваження, якщо вони є.

В процесі підготовки до захисту магістр заздалегідь готує свій виступ (доповідь), в якому висвітлює постановку проблеми, розкриває результати

дослідження, їх практичне значення. Доповідь повинна бути стислою, добре аргументованою, чіткою, послідовною.

Структура доповіді складається з трьох частин, які повинні бути логічно взаємопов'язані та характеризувати зміст дослідження.

В першій частині визначається актуальність роботи, її мета, завдання, об'єкт, предмет дослідження, наукова новизна, методи та загальна структура.

Друга частина доповіді характеризує кожний розділ роботи, особлива увага приділяється отриманим результатам.

В заключній частині промови надаються загальні висновки й рекомендації.

Доповідь бажано супроводжувати презентацією роботи з використанням схем, таблиць, графіків, діаграм, які необхідні для обґрунтування висновків і запропонованих рекомендацій.

При підготовці доповіді треба враховувати наступні рекомендації:

- підкреслювати голосом найважливіші фрази, словосполучення, слова;
- уникати вживання займенників;
- використовувати прості слова й речення;
- не переобтяжувати текст підрядними реченнями.

1.4. Захист роботи

Захист роботи проводиться на засіданні Екзаменаційної комісії (ЕК).

До ЕК подаються такі документи:

- відомість про виконання навчального плану і про отримані оцінки;
- відгук наукового керівника;
- рецензія;
- автореферат.

До ЕК можуть бути надані друковані наукові статті написані магістрантом за темою кваліфікаційної роботи, документи, що вказують на її практичне застосування, або практичне застосування окремих положень і рекомендацій запропонованих в роботі тощо.

На доповідь відводиться не більше 10 хвилин.

ЕК за наукові досягнення може рекомендувати магістранта до вступу в аспірантуру.

ЕК може рекомендувати магістерські роботи, що містять особливо цінні практичні рішення до друку в наукових працях, або у вигляді повідомлень на наукових конференціях, семінарах тощо.

2. СТРУКТУРА І ЗМІСТ РОБОТИ

Вимоги, яких треба дотримуватися при підготовці роботи:

- робота, обов'язково виконується державною мовою (в окремих випадках може бути виконана англійською мовою);
- містить мету, завдання, наукову новизну, методи дослідження, висновки;
- повинна вирішувати певні проблеми з публічного управління та адміністрування;
- мати свідчення щодо практичного застосування одержаних результатів;
- розкривати вміння слухача стисло, логічно й аргументовано викладати матеріал;
- оформлення повинно відповідати визначеним вимогам;
- обов'язкові посилання на авторів і джерела, які використані в роботі;
- необхідно дотримуватись послідовності розташування її частин: розділів (підрозділів), довідково-супроводжувального апарату.

Структура магістерської роботи:

Титульна сторінка (Додаток 1).

Зміст (містить найменування та номери початкових сторінок розділів, підрозділів, вступу, висновків до розділів, загальних висновків, списку використаних джерел, додатків (Додаток 2).

Перелік умовних скорочень, якщо це необхідно.

Вступ.

Основна частина, що складається з трьох розділів:

- перший (теоретичний або теоретико-методологічний);
- другий (практично-дослідницький);
- третій (рекомендаційний).

Висновки.

Перелік використаних джерел (Додаток 3).

Додатки, як що вони є.

Структура та обсяг окремих розділів повинні формуватися з додержанням таких умов:

- обсяг роботи не більше 100 сторінок друкованого тексту (до обсягу не входять «Список літератури» і «Додатки»);
- рекомендації мають бути конкретними, без зайвих пояснень;
- висновки й основні рекомендації повинні містити елементи наукової новизни;
- в кінці кожного розділу мають бути висновки до розділу.

У вступі обґрунтовують одним-двома абзацами актуальність теми її наукову значущість, мету, завдання, формулюють об'єкт і предмет, розкривають обрані методи, теоретичну значущість отриманих результатів. Огляд літератури слід систематизувати в певній логічній послідовності, в контексті обраної проблемної теми.

Мета й завдання формулюються якомога ретельніше, тому що їх вирішення це зміст розділів роботи. Що стосується визначення об'єкта і предмета дослідження, то об'єкт – це процес або явище, що породжує проблему, а предмет – це тема магістерської роботи.

Наукова новизна – це нові теоретичні й практичні положення, які раніше не були відомі. Новизна оцінюється за такими критеріями: *вперше отримано, удосконалено, здобуло подальший розвиток.*

Також у вступі надається перелік використаних методів для вирішення зазначеної в роботі мети.

Крім того у вступі визначається практичне значення і цінність отриманих результатів. Наводиться інформація про їх використання, або рекомендації щодо їх використання.

Основна частина роботи складається з розділів поділених на підрозділи. У кінці кожного розділу наводяться висновки до розділу.

Перший розділ (теоретичний, або теоретико-методологічний). У ньому обґрунтовується проблема обраної теми, визначається стан її розробки, дається огляд літератури за темою роботи (монографії, наукові статті), аналізуються нормативно-законодавчі акти та інша інформація, надаються відомості про наукові розробки за темою, аналізуються питання, що залишились невирішеними науковцями.

Також у першому розділі аналізується світовий та вітчизняний досвід, сучасні концепції, теорії та підходи до досліджуваної проблематики. Визначаються дискусійні питання і висловлюється власна думка з приводу стану розробки досліджуваної теми. Думки дослідників підтверджуються цитатами з посиланнями на використані джерела.

Дослідження обраної теми обов'язково повинно бути пов'язане з аналізом сучасних проблем України, регіону, міста.

Результатом теоретичного розділу повинна бути обрана певна теоретична концепція предмета дослідження, визначені механізми, або алгоритм розв'язання визначеної проблеми.

Розділ другий присвячений детальному аналізу досліджуваної проблеми, саме тому використовуються практичні матеріали, які слухач зібрав в процесі роботи над проблемою та під час проходження практики. Залежно від характеру і змісту поставлених завдань дослідження можна використовувати різні форми подання інформації – табличну, графічну тощо.

Третій розділ повинен бути присвячений обґрунтуванню пропозицій та рекомендацій, що до їх використання. Пропозиції та рекомендації повинні бути конкретними та обов'язково базуватися на теоретичній та практичній базі дослідження. Саме цей розділ розкриває здатність магістранта до

самостійної роботи, вміння використовувати надбанні теоретичні й практичні знання.

Усі розділи роботи повинні бути пов'язані між собою і мати логічні «переходи» від одного до іншого.

Висновки мають відповідати поставленим в роботі завданням. Вони узагальнюють найбільш істотні положення дослідження, а тому їх формулюють стисло у вигляді окремих тез. У висновках не наводяться нові фактичні дані та нові теоретичні положення, про які не було мови в основних розділах.

Перелік використаних джерел – містить бібліографічний опис використаних джерел відповідно до стандартів з бібліотечної та видавничої справи і розміщується після висновків. Нормативно кількість використаних джерел не врегульована (рекомендовано 70-100 джерел), залежить це від ступеня дослідження проблеми.

Додатки – це допоміжні матеріали. До них належать таблиці, формули й розрахунки, статистичні данні, ілюстрації допоміжного характеру. Кожен додаток оформлюється на окремому аркуші. Він має тематичний заголовок і в правому верхньому кутку надпис «Додаток» з вказівкою його порядкового номера (наприклад: «Додаток А»). Нумерація додатків здійснюється за допомогою літер українського алфавіту (за виключенням літер Г, Є, І, Ї, Й).

3. ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

Загальні вимоги. Магістерську роботу друкують за допомогою комп'ютера (інтервал 1,5) з одного боку аркуша білого паперу формату А4, розміщуючи на сторінці 28 - 30 рядків (рядок містить біля 65 знаків). При комп'ютерному наборі тексту обов'язково використовують шрифт чорного кольору Times New Roman 14. Надрукований текст має поля таких розмірів: ліве – 30мм, праве – 15мм, верхнє – 20мм, нижнє – 20 мм. Абзац – 1,25 см.

Текст основної частини магістерської роботи поділяють на розділи й підрозділи.

Заголовки структурних частин «ЗМІСТ», «ВСТУП», «РОЗДІЛ», «ВИСНОВКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ», «ДОДАТКИ» друкують великими літерами симетрично до тексту. Заголовки підрозділів друкують прописними літерами (крім першої великої) з вирівнюванням по ширині. В кінці заголовка крапку не ставлять.

Кожна структурна частина роботи починається з нової сторінки, при цьому на попередньому аркуші повинно бути не менше 1/2 сторінки тексту.

Заголовки підрозділів розміщуються на відстані двох міжрядкових інтервалів від попереднього тексту або заголовка розділу, до якого належать. Відстань від заголовка до тексту повинна бути однаковою по всій роботі.

Лапки, апострофи, тире повинні бути однаковими по всій роботі.

Числові інтервали не розривають, і не відривають аббревіатуру Миколаївська ОДА, ГНУ ДСНС України в Миколаївській області, «ГНУ» від

«ДСНС», ініціали не відривають від прізвища, «і» не відривають від «т.д.», «т. ін.». Перед та після тире мають бути пропуски. Перед лапками і дужками пропуски ставлять, але після них – пробіли відсутні.

Магістерська робота повинна бути оформлена без помилок і виправлень. Однак виявлені друкарські помилки, описки, неточності, допускається виправляти зафарбуванням білою фарбою.

Нумерація, сторінок розділів, підрозділів, ілюстрацій, таблиць, формул проводиться арабськими цифрами. Номер сторінки проставляють у правому верхньому кутку, але не нумерують, хоча враховують при нумерації сторінку титульного аркуша.

Номер розділу друкують після слова «РОЗДІЛ 1», після номера крапку не ставлять, потім з нового рядка ставлять заголовок розділу.

Наприклад:

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ВЗАЄМОДІЇ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ ТА ЗАСОБІВ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ

(відступ – два полуторних інтервали)

У межах кожного розділу нумерують підрозділи. Номер підрозділу складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, між якими ставлять крапку. В кінці номера підрозділу повинна стояти крапка. Потім у тому ж рядку йде заголовок підрозділу, після якого крапку не ставлять.

Наприклад:

1.1. Понятійно-категорійний апарат проблеми взаємодії органів місцевого самоврядування та засобів масової інформації

(відступ – два інтервали до тексту)

Ілюстрації позначають словом «Рис.» і нумеруються в межах розділу, за винятком ілюстрацій у додатках. Номер ілюстрації складається з номера розділу і порядкового номера ілюстрації, між якими ставиться крапка.

Наприклад:

Рис. 3.2. (другий рисунок третього розділу).

Наприклад:

За загальним принципом до повноважень Генеральної ради належать всі питання, що відносяться до компетенції департаменту, але не входять до компетенції інших органів департаменту (рис. 3.2).

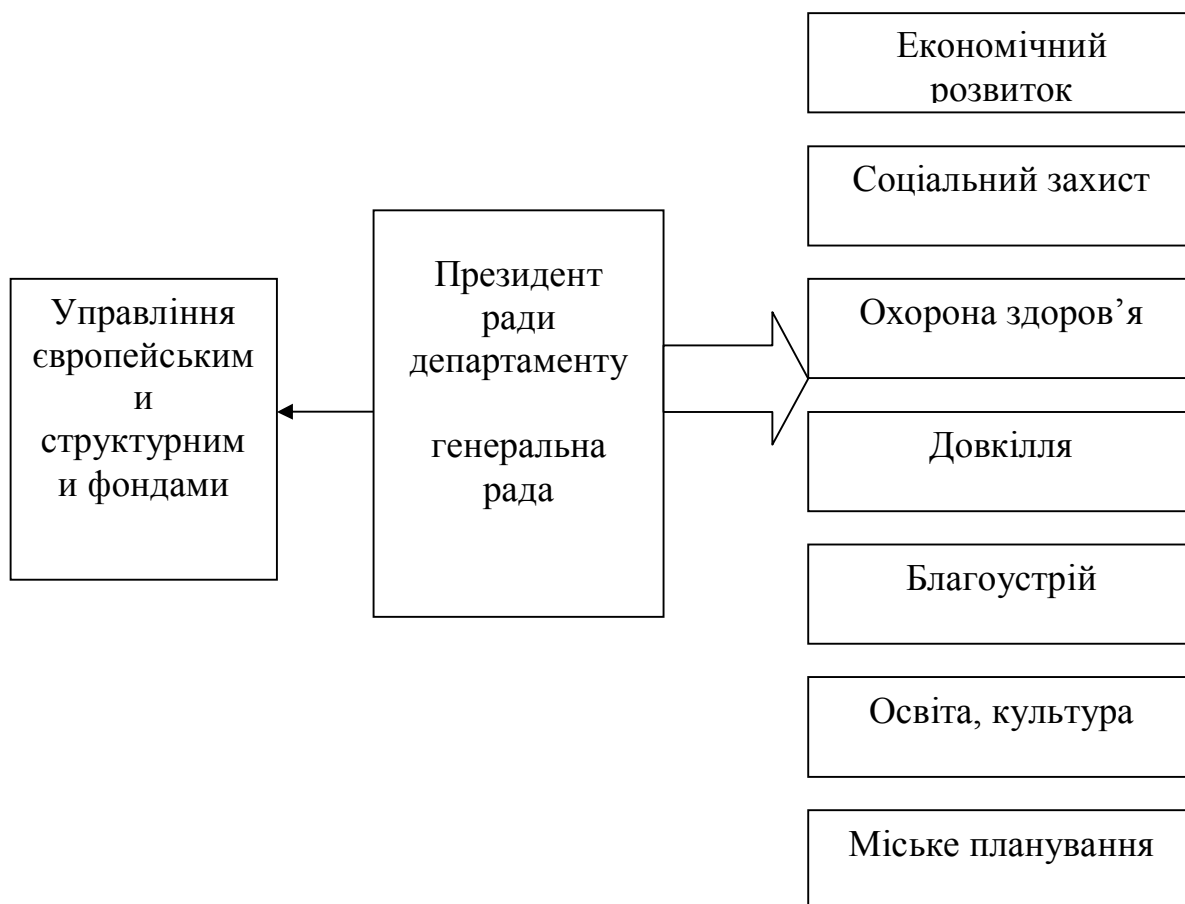

Рис. 3.2. Повноваження муніципального управління департаменту (середній рівень самоврядування)

У випадку, коли є посилання на ілюстрації, які вже згадувались раніше, додають слово дивись (див.) з вказівкою сторінки, на якій була розміщена дана ілюстрація

Наприклад: «див. рис. 3, с. 35».

Номер ілюстрації та назва розміщуються під ілюстрацією.

Таблиці представляють цифровий матеріал, їх розміщують після першої згадки про них в тексті.

Кожна таблиця повинна мати назву, яку розміщують над таблицею і друкують симетрично до тексту. Назву і слово «Таблиця» починають з великої літери. Перед словом «Таблиця», її назвою і після неї слід пропустити один рядок. Якщо таблиця має велику кількість рядків її переносять на другій аркуш.

При переносі частини таблиці на інший аркуш (сторінку) слово «Таблиця» і її номер вказують один раз справа над першою частиною

таблиці. Над другою частиною пишуть «Продовження табл. 2.1». При переносі таблиці повторюється нумерація колонок на першій і другій сторінках.

Таблиці нумерують в межах розділу. У правому верхньому кутку розмішують напис «Таблиця» із зазначенням її номера, який складається з номера розділу і порядкового номера таблиці.

Наприклад: Таблиця 1.1 (перша таблиця першого розділу).

Таблиця 1.1

Державна влада й місцеве самоврядування

Спільні риси	Відмінності
<p>1. Державна влада і місцеве самоврядування є публічною владою.</p> <p>2. Є формою народовладдя.</p> <p>3. Виконання їх рішень забезпечується примусом.</p> <p>4. Здійснюється певними органами влади, які створюються на основі виборів.</p> <p>5. Їх існування забезпечене Конституцією та законами України.</p>	<p>1. Є самостійною формою публічної влади.</p> <p>2. Органи місцевого самоврядування не входять до системи органів державної влади.</p> <p>3. Мають різну структуру.</p> <p>4. Органи місцевого самоврядування не входять до органів державної влади і не можуть бути підпорядковані будь – яким державним структурам.</p> <p>5. Сфера компетенції державної влади – широка, поширюється на всю державну територію, а місцевого самоврядування – обмежена. Це питання місцевого значення.</p> <p>6. Державна влада виражає волю всього народу, місцеве самоврядування – волю територіального колективу.</p>

Посилання та цитування при написанні роботи необхідно давати на джерела, матеріали або окремі результати, що наводяться в роботі. Вони дають змогу відшукати документи і перевірити достовірність цитування, допомагають з'ясувати його зміст, мову тексту, обсяг. Посилатися слід на останні видання публікацій.

При використанні матеріалів з монографій, статей, інших джерел, в посиланні обов'язково треба вказати номери сторінок джерела.

Посилання нумеруються порядковим номером за переліком джерел, виділеним двома квадратними дужками, *наприклад* «у працях [1 -7] або у роботі [17, с. 31-32; 25, с. 17-19]».

Посилання на ілюстрації вказують порядковим номером ілюстрації, *наприклад*, «рис. 2.1».

Посилання на формули вказують порядковим номером формули в дужках, *наприклад* «... у формулі (1.3)».

На всі таблиці повинні бути посилання в тексті, при цьому слово «таблиця» в тексті пишуть скорочено, *наприклад*: «в табл. 3.1».

У повторних посиланнях на таблиці та ілюстрації треба вказувати скорочено, *наприклад*: «див. табл. 3.1».

Для підтвердження власних аргументів посиланням на авторитетне джерело слід наводити цитати.

Загальні вимоги до цитування:

а) текст цитати починається і закінчується лапками і наводиться в тій граматичній формі, в якій він поданий, із збереженням особливостей авторського написання;

Наприклад цитата: Б. Чичерін вважає «Народ, що вступає на конституційний шлях, повинен загартувати себе на внутрішні бури, а не тішитися мріями про мирний розвиток свободи. Політична воля не скрізь приносить однакові плоди» [19, с. 176].

б) цитування повинно бути повним, без довільного скорочення авторського тексту. Пропуск слів, речень, абзаців при цитуванні можливий, але без перекручення авторського тексту і позначається трьома крапками, що ставляться у будь-якому місці цитати;

в) кожна цитата обов'язково супроводжується посиланням;

г) при непрямому цитуванні (переказі думок авторів своїми словами), треба також давати відповідні посилання.

Наприклад непряме цитування:

На думку М. Драгоманова, громада буде дієвою лише тоді, коли її члени усвідомлять необхідність участі громадян в житті держави [9, с. 17].

Також при необхідності в середині тексту можуть наводитися перерахування, перед ними ставиться двокрапка і кожна позиція перерахування починається з малої літери з дужкою. Для подальшої деталізації використовуються арабські цифри з дужкою.

Перерахування першого рівня пишуть малими буквами з абзацного відступу, другого рівня – з відступом відносно місця розташування перерахувань першого рівня.

Наприклад:

О.І. Васильчиков виступав за тверде розмежування компетенції між органами земського самоврядування й органами державної влади, тому що:

- 1) земське самоврядування має неполітичну природу;
- 2) у держави й самоврядування різна компетенція,
- 3) установи місцевого самоврядування державі вигідні, тому що знімають з неї частину турбот.

Наприклад:

Серед інших пунктів Конституції в галузі місцевого самоврядування слід назвати закріплення:

а) ролі територіальної громади як асоціації жителів сіл (об'єднань сіл), селищ і міст як організаційної основи всієї системи місцевого самоврядування;

б) фінансових гарантій місцевого самоврядування з боку держави, що включає формування доходів бюджетів місцевого самоврядування, фінансову підтримку і компенсацію певних витрат, що виникли внаслідок рішень

органів державної влади.

в) ролі місцевого самоврядування як гаранта прав і свобод громадян.

Список використаних джерел.

Основними елементами бібліографічного опису є:

- прізвище автора;
- назва книги;
- місце випуску (місто);
- назва видавництва;
- рік випуску;
- загальна кількість сторінок або сторінки, на яких надруковані статті у наукових збірниках.

Бібліографічне посилання дається на останнє видання даного джерела.

Перелік джерел, які були використані при написанні роботи, повинен бути наведений за абеткою; якщо джерелом інформації є Internet, то, в разі наявності вказується прізвища автора, назва, електронний ресурс та режим доступу. *Наприклад:*

1. Євтушенко О. Н. Досвід реформування державної влади і місцевого самоврядування в українських землях (друга половина ХІХ століття). / О. Н. Євтушенко // ОРІДУ НАДУ Теоретичні та прикладні питання державотворення. Електронне наукове фахове видання. – 2008. – Вип. 3. Режим доступу : <http://www.nbu.gov.ua/e-journals/tppd/index.html>
2. Євтушенко О. Н. Глобалізація політики та перспективи її розвитку в сучасних умовах / О. Н.Євтушенко, В. І.Андріяш // Наукові праці. Державне управління – Миколаїв : Вид-во МДГУ ім. Петра Могили, 2012. – Вип. 196. – Т. 208. – С. 30–35. – Режим доступу: <http://lib.chdu.edu.ua/pdf/naukpraci/governmgmt/2012/208-196-4.pdf>

Відомості про літературу, яка включена до списку, необхідно давати згідно з вимогами державних стандартів з обов'язковим наведенням назв праць і вихідних даних видавництв (Додаток 3).

4. Критерії оцінювання магістерської роботи

Екзаменаційна комісія (ЕК) оцінює магістерську роботу враховуючи

Змістовні аспекти роботи:

- актуальність теми дослідження;
- спрямованість роботи на розробку реальних практичних рекомендацій;
- відповідність логічної побудови роботи поставленим цілям і завданням;
- наявність методологічного апарату;
- наявність різних підходів до вирішення проблеми;
- рівень обґрунтування запропонованих рішень;
- ступінь самостійності;
- оформлення роботи.

Якість захисту роботи:

- вміння стисло, послідовно й чітко викласти сутність і результати дослідження;
- здатність аргументовано захищати свої думки і погляди;
- загальний рівень підготовки;
- володіння культурою презентації.

Основні умови одержання оцінки

«Відмінно» - тема розкрита, є елементи новизни, робота має високий теоретичний рівень та практичне значення. Відповідь магістранта повна, правильна, логічна, висновки аргументовані. Відгук і рецензія позитивні, відповіді на запитання членів ЕК правильні.

«Добре» – тема розкрита, але є окремі недоліки непринципового характеру: в теоретичній частині поверхнево зроблений аналіз літературних джерел, елементи новизни чітко не подані, але доповідь логічна, відповідь на запитання членів ЕК в основному правильні, оформлення роботи в межах вимог. Відгук і рецензія позитивні.

«Задовільно» – тема в основному розкрита, але є недоліки змістовного характеру: нечітко сформульована мета, розділи погано пов'язані між собою, добір матеріалів (таблиці, графіки, схеми) не завжди обґрунтований, рецензія і відгуки містять окремі зауваження, доповідь прочитана, не всі відповіді на запитання членів ЕК правильні й повні. Є зауваження щодо оформлення.

«Незадовільно» - нечітко сформульована мета. Розділи погано пов'язані між собою. Відсутній критичний огляд сучасних наукових джерел. Аналіз виконаний поверхнево, переважає описовість, відсутня системність. Оформлення роботи не відповідає вимогам. Відповіді на запитання членів ЕК неточні або неповні.

4. ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ АВТОРЕФЕРАТУ

Інтервал 1,15 з одного боку аркуша білого паперу формату А4, розмішуючи на сторінці 28 - 30 рядків (рядок містить біля 65 знаків). При комп'ютерному наборі тексту обов'язково використовують шрифт чорного кольору times new roman 12. Надрукований текст має поля таких розмірів: ліве – 30мм, праве – 15мм, верхнє – 20мм, нижнє – 20 мм. Абзац – 1,25 см.

Кількість знаків в анотації:

українською мовою - обсяг 1800 -2200 знаків, англійською – 1800 знаків.

Див. Додаток 7.

ЧОРНОМОРСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ПЕТРА МОГИЛИ
ІНСТИТУТ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ
Кафедра публічного управління та адміністрування

МАГІСТЕРСЬКА РОБОТА

на тему: **МЕХАНІЗМИ ВЗАЄМОДІЇ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО
САМОВРЯДУВАННЯ ТА ЗАСОБІВ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ (НА
ПРИКЛАДІ МИКОЛАЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ)**

Виконала: студентка 6 курсу 636-д групи
галузі знань:

28 Публічне управління та адміністрування
спеціальності:

281 Публічне управління та адміністрування
Синичків Марина Михайлівна

Керівник: доктор політичних наук,
професор, зав. кафедри публічного управління
та адміністрування

Євтушенко Олександр Никифорович

Рецензент: кандидат наук з державного
управління, доцент

Штирбов Олександр Миколайович

м. Миколаїв - 2019 рік

ЗМІСТ

ВСТУП

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ВЗАЄМОДІЇ ОРГАНІВ, МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ ТА ЗАСОБІВ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ

1.1. Понятійно-категорійний апарат проблеми взаємодії органів місцевого самоврядування та засобів масової інформації.....

1.2. Теоретико-методологічні підходи висвітлення діяльності органів місцевого самоврядування в засобах масової інформації.....

1.3. Міжнародний досвід висвітлення діяльності органів місцевого самоврядування.....

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ МЕХАНІЗМІВ ВЗАЄМОДІЇ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ ТА ЗМІ В УКРАЇНСЬКОМУ ЗАКОНОДАВСТВІ.....

2.1. Конституція, закони України та інші нормативно-правові акти щодо інформування громадян в пресі органами місцевого самоврядування

2.2. Аналіз висвітлення діяльності органів місцевого самоврядування в засобах масової інформації (на прикладі Миколаївської міської ради)

2.3. Форми співпраці засобів масової інформації з органами місцевого самоврядування

РОЗДІЛ 3

ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЮВАННЯ МЕХАНІЗМІВ ВЗАЄМОДІЇ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ З ПРЕСОЮ НА РЕГІОНАЛЬНОМУ РІВНІ

3.1. Удосконалення існуючих форм співпраці ЗМІ з органами місцевого самоврядування

3.2. Підвищення ролі регіональних засобів масової інформації у інформуванні громадськості про діяльність органів місцевого самоврядування.....

3.3. Перспективи розвитку інформаційного забезпечення органів місцевого самоврядування м. Миколаєва, шляхом прийняття Стратегії розвитку та інформаційної стратегії міста

ВИСНОВОКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Авер'янов В. Не «керувати» людиною – служити їй / В. Авер'янов // Віче. – 2005. – № 4. – С. 10 – 15.
2. Автономов А.С. Принцип субсидиарности и российский федерализм: конференция «Федерализм: российское и швейцарское измерения» 22-23 июня 2001 г [Электронный ресурс] / А. С. Автономов. – Казань, 2001. – С. 79 – 84 – Режим доступа : www.kazanfed.ru/dokladi/federalism_rus.pdf
3. Акт проголошення незалежності України від 24 серпня 1991 р. №1427 – XII // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1991. – №38. – Ст. 502.
4. Багмет М. О. Базові принципи діяльності територіальних інститутів управління в контексті Європейської хартії місцевого самоврядування / М. О. Багмет, О. Н. Євтушенко // Наукові праці: [науково-методичний журнал]. – 2007. – Т. 69. – Вип. 56.: Політичні науки. – Миколаїв: Вид-во МДГУ ім. Петра Могили. – С. 56–60.
5. Губерський Л. В. Інформаційна політика України: європейський контекст: [монографія] / [Л. В. Губерський, Є. Є. Камінський, Є. А. Макаренко та ін.] – К.: Либідь, 2007. – 360 с.
6. Декларація про державний суверенітет України прийнята 16 липня 1990 року // Відомості Верховної Ради УРСР (ВВР) – 1990. – № 31. – Ст.429.
7. Євтушенко О. Н. Влада у категоріальному апараті сучасної політичної науки / О. Н. Євтушенко // Гілея (науковий вісник) : [збірник наукових праць]. – К., 2010. – Вип.40. – С. 323-329.
8. Євтушенко О. Н., Андріяш В.І. «Місцеве самоврядування в політичній системі суспільства» / О. Н. Євтушенко, В.І. Андріяш // Сучасна українська політика. Політики і політологи про неї. – Київ; Миколаїв: Вид-во МДГУ ім. П. Могили, 2007. – Вип. 11. – С. 148–157.
9. Євтушенко О. Н. Принципи взаємовідносин державної влади і місцевого самоврядування в контексті Європейської хартії місцевого самоврядування / О. Н. Євтушенко // Сучасна українська політика. Політики і політологи про неї. – Київ; Миколаїв. Вид-во ЧНУ ім. П. Могили. 2010. – Вип. 19. – С. 131-141.
10. Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 роки: Закон України від 09.01.2007 №537–16. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу//<http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=537-16>.
11. Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України № 280 від 21.05.1997 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1997. - № 24. – ст. 170.
12. Про місцеві державні адміністрації : Закон України № 586-14 від 9 квітня 1999 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 20 – 21. – Ст. 190.

13. Про внесення змін до Конституції України : Закон України № 2222-15 від 8 грудня 2004 року // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2005. – № 2. – Ст.44.

14. Тимків В. Тенденції та механізми удосконалення місцевого самоврядування Великої Британії у контексті євроінтеграції : [Електронний ресурс] / В. Тимків // Режим доступу : http://korekta.io.ua/s119365/vasil_timkiv._tendencie_ta_mehanizmi_udoskonalennya_miscevogo_samovryaduvannya_velikoe_britanie

Матеріали конференцій

Євтушенко О.Н. Андріяш В.І. Публічне управління: поняття та зміст. // «Ольвійський форум – 2015: стратегії країн Причорноморського регіону в геополітичному просторі»: тези. – Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2015. – Том .1. – С. 57-59.

Книги: монографії, автореферати дисертацій, підручники, навчальні посібники

Один автор

Атаманчук Г.В. Теория государственного управления : курс лекций / Г.В. Атаманчук. – 4-е изд., стер. – М. : Омега-Л, 2006. – 584 с.

Батанов О. В. Територіальна громада – основа місцевого самоврядування в Україні : монографія / О. В. Батанов. – К : Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, 2001. – 260 с.

Євтушенко О. Н. Державна влада і місцеве самоврядування в політичній системі суспільства : [монографія] / Олександр Никифорович Євтушенко. – Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. П. Могили, 2010. – 516 с.

Два автори

Юсупов В. А. Научные основы государственного управления в СССР / В. А. Юсупов, Н. А. Волков. – Казань : Изд-во Казанского ун-та, 1972. – 98 с.

Євтушенко О. Н. Теорія громади в політичній концепції М. Драгоманова / О. Н. Євтушенко, Т. В. Лушагіна // Гілея (науковий вісник): збірник наукових праць – К., 2009. – Вип. 20. – С.347 – 354.

Три автори

Євтушенко О.Н. Громада в українській політичній думці ХІХ – першій половини ХХ ст./ Навчальний посібник. / О.Н. Євтушенко, М.С.Іванов, Т.В. Лушагіна. – Миколаїв: Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2009. – 156 с.

Більш трьох авторів

Державне управління: навч. посіб. / А.Ф. Мельник, О.Ю. Оболенський, А.Ю. Васіна та ін.; за ред. А.Ф. Мельник. – К. : Знання-Прес, 2003. – 343 с. – (Вища освіта ХХІ століття).

Державна регіональна політика України: особливості та стратегічні пріоритети : монографія / [за ред. З. С. Варналія]. – К. : НІСД, 2007. – 820 с.

Принципи Європейської хартії місцевого самоврядування : навч. посібник / [М. Пітцик, Є. С. Мальто, В. Кравченко та ін. ; ред. В. В. Кравченко] – К., 2000. – 136 с.

Перекладні видання

Ведель Ж. Административное право Франции / Ж. Ведель ; [пер. с фр. под ред. М. А. Крутоголова] – М. : Прогресс, 1973. – 512 с.

Гарнер Д. Великобритания. Центральное и местное управление / Д. Гарнер ; под ред. Г. В. Барабашев ; пер. Н. А. Шульженко, В. Л. Энтин ; ред. Л. В. Махвиладзе. – М. : Прогресс, 1984. – 367 с.

Драго Р. Административная наука / Р. Драго ; Под ред. : Лазарев Б.М., Пер. : Энтин В.Л. – М. : Прогресс, 1982. – 245 с.

Словники

Великий тлумачний словник сучасної української мови / укл. і гол. ред. В.П. Бусел. – Ірпінь : Перун, 2001. – 1440 с.

Державне управління та державна служба : [словник-довідник] / [уклад. О. Ю. Оболенський]. – К. : КНЕУ, 2005. – 480 с.

Енциклопедія українознавства. Словникова частина (ЕУ-II). — Париж, Нью-Йорк, 1976. — Т. 8. — С. 3166-3176.

Малиновській В. Я. Словник термінів і понять з державного управління. – Вид. 2-ге, доп. і виправл. – К. : Центр сприяння інституційному розвитку державної служби, 2005. – 254 с.

Політологічний енциклопедичний словник / [упорядн. В.П. Горбатенко ; за ред. Ю.С. Шемшученка, В.Д. Бабкіна, В.П. Горбатенко]. – [вид. 2-ге, доповн. і переробл]. – К. : Генеза, 2004. – 736 с.

При посиланні на збірник наукових праць

Євтушенко О.Н. Проблеми децентралізації державної влади і місцеве самоврядування в Україні / О. Н. Євтушенко // Гілея. Історичні науки. Філософські науки. Політичні науки : Наук. вісник : зб. наук. праць / Нац. пед. ун-т ім. М.П. Драгоманова, Українська АН. – К. : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2009. – Вип. 29. – С. 323-329

Євтушенко О.Н. Демократизація державної влади і місцевого самоврядування на принципі субсидіарності: досвід Німеччини / О. Н. Євтушенко // Наукові праці : [науково-методичний журнал]. – Миколаїв : Вид-во МДГУ ім. П. Могилы, 2008. – Т. 93. – Вип. 80. – Серія Політичні науки. – С. 76-81.

Електронні джерела

Білозерська Т.О. Реформування публічної адміністрації в Україні як крок до європейської інтеграції [Електронний ресурс] / Т. О. Білозерська // Форум права. – 2007. – № 2. – С.11 – 19 – Режим доступу : <http://www.nbuu.gov.ua/e-journals/FP/2007-2/07btodei.pdf>

Децентралізація підвищить конкурентноспроможність регіонів [Електронний ресурс] // Матеріали дебатів «Децентралізація підвищить конкурентноспроможність регіонів». – 17 грудня 2009. – Режим доступу : http://debaty.org.ua/topics/decentralization_reform.html

Автореферати дисертацій

Білоконь М. В. Органи державного управління та місцеве самоврядування в Російській імперії в другій половині XIX століття (на матеріалах Лівобережної України): історико-правове дослідження : автореф.

дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.01 «Теорія та історія держави і права; історія політичних та правових вчень» / М. В. Білоконь – Х., 2002. – 20 с.

Верховцева І. Г. Діяльність земств Правобережної України (1911-1920 рр.) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. істор. наук : спец. 07.00.01 «Історія України» / І. Г. Верховцева – Черкаси, 2004. – 18 с.

Євтушенко Олександр Никифорович. Державна влада і місцеве самоврядування в умовах модернізації політичної системи сучасного українського суспільства [Текст] : автореф. дис. ... д-ра політ. наук : 23.00.02 / Євтушенко Олександр Никифорович ; ДЗ «Південноукр. нац. пед. ун-т ім. К. Д. Ушинського». – О., 2011. – 28 с.

Линьов К. О. Централізація, децентралізація та нелінійність у державному управлінні : автореф. дис. ... канд. наук з держ. упр. : спец. 25.00.02 «Механізми держ. упр.» / К. О. Линьов. – К., 2004. – 20с.

Коцюба Н.И. Українська термінологія державного управління (становлення та розвиток). Автореф. дис... канд. філол. наук: 10.02.01 / Н.Й. Коцюба; Львів. нац. ун-т ім. І.Франка. — Л., 2004. — 16 с.

Іноземні джерела

Alderfer H. F. Local Government in Developing Countries / H. F. Alderfer. – NY, Toronto, L : McGraw-Hill Book Company, 1964. – 251 p.

Allum P. Politics and Society in Postwar Naples. / P. Allum – L. : Cambridge University Press, 1973. – 410 p.

Almond G. Comparative Politics Today: A World View / Ed. by G. Almond, G.Powel. – New York, 2004. – 832 p.

Andriyash, V. I., Yevtushenko, O. N. The concept «Local Government» in European social and political discourse at the end of the XIX – early XX century. ААССТТАА ННУУММАААННННІІТТААСС ČASOPIS PRO SPOLEČENSKÉ VĚDY ROČNIK III, 2013, KOLIN. 2013 Č. 2 – P. 139-148.

Bradley A. W. Constitutional and Administrative Law / A. W. Bradley. – L., 1986. – 552 p.

Bunce V. Subversive Institutions: Comparative Democratization: Big and Bounded Generalizations / V. Bunce // Comparative Political Studies. – 2000. – V. 33. – № 6–7. – P. 703 – 734.

Decentralization of the Socialist State / [ed. by R. M. Bird, R. D. Ebel, Ch. I. Wallich]. – Washington, DC : World Bank, 1995. – 443 p.

Getty J. The politics of Stalinism / J. Getty // The Stalin phenomenon. – L., 1993. – 432 p.

Jensen H. T. The Development of Local Government as An Element in the Political and Administrative System in Denmark / H. T. Jensen . – Roskilde, 1986. – P. 19 – 20.

Liphart A. Democracies: Forms, Performance and Constitutional Engineering / A. Liphart // Eur. J. Polit. Res. – 1994. – V. 25, No 1. – P. 36–57.

Чорноморський національний університет імені Петра Могили

Інститут державного управління

Кафедра (назва випускаючої кафедри) _____

Другий рівень вищої освіти

кваліфікація: **магістр**

Галузь знань: 28 Публічне управління та адміністрування

Спеціальність: 281 Публічне управління та адміністрування

ЗАТВЕРДЖУЮ

**Завідувач кафедри публічного управління
та адміністрування**

_____ **О.Н. Євтушенко**

«___» _____ 20__ року

**З А В Д А Н Н Я
НА МАГІСТЕРСЬКУ РОБОТУ СТУДЕНТУ**

Синичків Марина Михайлівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема проекту (роботи) Механізми взаємодії органів місцевого самоврядування та засобів масової інформації (на прикладі Миколаївської області)

керівник роботи д. політ. наук, професор Євтушенко Олександр Никифорович,

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом вищого навчального закладу від «___» _____ 20__ року

№__

2. Строк подання студентом проекту (роботи) _____

3. Вихідні дані до проекту (роботи) _____

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити) _____

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень)

6. Консультанти розділів проекту (роботи)

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв

7. Дата видачі завдання _____

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів дипломного проекту (роботи)	Строк виконання етапів проекту (роботи)	Примітки
1	Формулювання теми та підбір наукової літератури	Вересень 20__ р.	
2	Складання плану роботи	Вересень – жовтень 20__ р.	
3	Написання 1 розділу роботи	Листопад 20__ р.	
4	Написання 2 розділу роботи	Грудень 20__ р.- середина січня 20__ р.	
5	Написання 3 розділу роботи	Січень 20__ р.	
6	Формулювання висновків до розділів та загальних висновків	До __ лютого 20__ р.	

Студент

_____ (підпис)

_____ (прізвище та ініціали)

Керівник проекту (роботи)

_____ (підпис)

_____ (прізвище та ініціали)

ВІДГУК

**на кваліфікаційну роботу
на здобуття другого (магістерського) рівня вищої освіти**

студента ЧНУ ім. П. Могили

.....
(прізвище, ім'я, по батькові)

на тему:

.....
.....
.....

«.....» 20... р.

У відгуку дається характеристика проведеного дослідження, його актуальності та значення, обґрунтованості винесених на захист положень, якості виконання. Оцінюється ставлення студента до роботи. Відзначаються творчі досягнення автора й недоліки праці. Робиться висновок про можливість допуску її до захисту.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

(науковий ступінь, вчене звання)

« _____ » _____ 20__ р.

_____ / _____
(підпис) / (прізвище, ініціали)

РЕЦЕНЗІЯ

на кваліфікаційну роботу по кафедрі публічного управління та адміністрування Інституту державного управління на здобуття кваліфікації **магістр**

Студента Інституту державного управління ЧНУ ім. Петра Могили 6 курсу 536-з групи

_____ (прізвище, ім'я та по батькові)

На тему «Механізми взаємодії органів місцевого самоврядування та засобів масової інформації (на прикладі Миколаївської області)»

Рецензент: _____

_____ (прізвище, ім'я по батькові, науковий ступінь, вчене звання, посада)

«__» _____ 20__ р.

У рецензії необхідно охарактеризувати актуальність теми, теоретичний рівень та ступінь самостійності її авторського розкриття, чіткість структури, аргументованість викладу, наукову обґрунтованість винесених на захист положень та практичну значущість висновків і рекомендацій, позитивні сторони й недоліки праці, якість її оформлення; запропонувати загальну оцінку роботи за чотирибальною системою.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Примітка: на останній сторінці рецензія повинна бути підписана автором, засвідчена печаткою навчального закладу, установи чи організації, де працює рецензент.

Я

**ЧОРНОМОРСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ПЕТРА МОГИЛИ
ІНСТИТУТ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ
Кафедра публічного управління та адміністрування**

САМСОНИУК ОЛЕКСАНДР ОЛЕКСАНДРОВИЧ

**МІСЦЕВЕ САМОВРЯДУВАННЯ – ФОРМА ДЕЦЕНТРАЛІЗОВАНОЇ
ПУБЛІЧНОЇ МУНІЦИПАЛЬНОЇ ВЛАДИ В СУЧАСНІЙ УКРАЇНІ**

Спеціальність: 281 Публічне управління та адміністрування

АВТОРЕФЕРАТ

магістерської роботи на здобуття наукового ступеня
магістра публічного управління

Миколаїв – 2019

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми визначається тим, що побудова незалежної, демократичної, правової, соціальної держави в Україні в умовах євроінтеграції можливо лише за допомогою інституту місцевого самоврядування (далі МС), як децентралізованої форми публічного управління (далі ПУ).

Дієвість ПУ, ефективність функціонування його інститутів безпосередньо пов'язана не тільки з одним з найважливіших демократичних принципів організації й здійснення влади, але й з можливістю громадян керувати у власних інтересах значною частиною суспільних справ муніципального утворення.

Розвиток демократії, її реалізація на муніципальному рівні (муніципальна демократія – далі МД) можлива лише в умовах розбудови інституту громадянського суспільства й правової демократичної держави.

Питання муніципальної демократії сьогодні є дискусійним, по-перше тому що не існує її єдиного визначення; по-друге існування МД залежить від рівня й характеру розвитку суспільства, його демократичності; по-третє співвідношення демократії й МС виявляється в площині взаємовідносин держави й територіальних громад, як адміністративно територіальних одиниць.

Як свідчить вітчизняна та зарубіжна практика демократії на муніципальному рівні безпосередньо пов'язана з населенням його роллю в реалізації публічної муніципальної влади (далі ПМВ).

Крім того, в умовах євроінтеграції України та її становлення як рівноправного партнера Європейського співтовариства (далі ЄС), важливе значення має реалізація МД на рівні територіальної громади (далі ТГ) пов'язана з проблемами як правового так і соціально-психологічного порядку, в тому з ситуацією відсторонення довгий час населення від вирішення проблем, що його стосуються. Окрім цього, не тільки населення, але й місцева влада, посадові особи органів місцевого самоврядування (далі ПОМС) ще неготові до ефективної співпраці в умовах децентралізації й демократизації влади, адже вирішення життєвих потреб жителів ТГ покладається саме на працівників органів місцевого самоврядування (далі ОМС).

Таким чином, можна констатувати, що в умовах європейського вибору України зростає роль інституту МС, як форми ПМВ, від результатів діяльності якої залежить якість життя населення ТГ. Також треба підкреслити, що саме на рівні муніципальної влади через залучення населення в вирішення місцевих справ відбувається розвиток МД, що підвищує активність населення ТГ у вирішенні питань місцевого значення. Тобто ефективність ОМС на пряму пов'язано з розвитком демократії на рівні ТГ, муніципальному рівні.

Саме на це сьогодні спрямована реформа децентралізації державної влади (далі ДВ) і реформування МС в Україні. В умовах децентралізації відбувається правове закріплення прав ТГ в рішенні місцевих питань, покращується їх фінансова й матеріальна база, підвищується громадянська активність населення, його реальна можливість приймати участь в прийнятті й реалізації рішень, що безпосередньо впливають на якість їхнього життя.

Дійсно, в умовах розвитку МД, що наближає владу до населення, залучає його в співпрацю, збільшує його відповідальність за прийняти рішення, що стосуються його повсякденного життя в громаді.

Саме тому МС, як форма публічної муніципальної влади та інститут МД потребує подальшого вивчення, з точки зору розвитку організаційних, правових механізмів, що ефективно впливають на процеси розвитку інституту МС, діяльність його посадових осіб, удосконалення МД через існуючі форми участі населення в реалізації повноважень МС.

Науково-теоретичною основою магістерської роботи стали наукові праці вітчизняних та зарубіжних науковців присвячені теоретичним та практичним проблемам формування інституту місцевого самоврядування, правового статусу окремих його суб'єктів, ролі в розбудові громадянського суспільства, таких як: В. Андріяш, М. Баймуратов, О. Батанов, Ю. Битяк, І. Бодрова, В. Борденюк, О. Бориславська, В. Григор'єв, Ю. Делія, І. Дробуш, Л. Дунаєва, О. Євтушенко, В. Ємельянов, Я. Жовнірчик, А. Ібрагімова, В. Кампо, АВ. Кравченко, В. Куйбіда, П. Любченко, Т. Лушагіна, М. Орзіх, В. Погорілко, О. Прієшкіна, М. Пухтинський, С. Серьогіна, Ю. Сурміна, О. Фрицький, М. Харитончук, Г. Цветкова, та ін. та зарубіжних науковців Х. Алдерфер, Ф. Бро, Р. Даля, Д. Осборн і Т. Геблер, Г. Гегель, Р. Гнейст, Д. Норта, Б. Гурне, Вільям А. Даріті молодший, Г. Еллинек А. Токвіль, Дж. Ст. Мілль, Ю. Панейко, Т. Парсонс, О. Рой, Ч. Тіллі, Дж. Торфінг, Д. Хелда, та ін. присвячені теоретичним та практичним проблемам формування інституту місцевого самоврядування, правового статусу окремих його суб'єктів, ролі в розбудові громадянського суспільства.

Однак дослідження, що стосуються місцевого самоврядування, як форми здійснення ПМВ в умовах децентралізації державного управління й розвитку МД, уявлення о населенні об'єднаної територіальної громади (далі ОТГ), як суб'єкте муніципальної влади, повноваженнях місцевого співтовариства (далі МСТ) здебільшого залишалися поза увагою дослідників.

Таким чином, особливої актуальності набуває вивчення і науково-теоретичне обґрунтування публічної муніципальної влади територіальної громади в теорії й практиці інституту місцевого самоврядування в Україні. Її вивчення може сприяти оптимізації взаємодії ОМС між собою й з органами державної влади (далі ОДВ), що позитивно вплине на вирішення місцевих проблем для забезпечення комфортного повсякденного життя людей.

Мета і завдання дослідження. Метою даної роботи є характеристика сутності місцевого самоврядування територіальної громади, як форми здійснення публічної муніципальної влади в умовах розвитку муніципальної демократії в Україні на сучасному етапі та визначення перспектив її подальшого розвитку в умовах децентралізації державної влади. Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити такі завдання:

- охарактеризувати проблематику та джерельну базу дослідження публічної муніципальної влади в Україні;
- розкрити сутність місцевого самоврядування, як децентралізованої публічної муніципальної влади територіальної громади;
- показати, що місцеві (муніципальні) вибори є інститутом муніципальної демократії в сучасній Україні;
- виявити основні ознаки місцевого співтовариства, як суб'єкту місцевого самоврядування;
- визначити місце населення територіальної громади у формуванні публічної муніципальної влади;
- з'ясувати роль місцевого співтовариства в реалізації повноважень місцевого

самоврядування в Україні;

- обґрунтувати правові основи і напрямки модернізації органів самоорганізації населення, як інституту муніципальної демократії;

- сформулювати конкретні пропозиції щодо модернізації організаційно-правових форм муніципальної демократії.

Об'єктом дослідження є суспільні відносини, що виникають в умовах децентралізації державної влади і розвитку муніципальної демократії в Україні на рівні територіальної громади.

Предметом дослідження є інститут місцевого самоврядування, як форма публічної влади в умовах розвитку муніципальної демократії.

Методи дослідження. Методологічну основу дослідження складає сукупність загальнонаукових методів наукового пізнання (логічний, правової, історико-функціональний, соціологічний, системно-структурний и др.). Також був використаний діалектичний метод, за допомогою якого вивчались проблеми муніципальної демократії в єдності її форм. За допомогою статистичного методу проаналізовано створення ОТГ, формування ресурсної бази, зокрема місцевих бюджетів. Компаративістський метод використовувався для порівняння особливості представницької та безпосередньої демократії.

Наукова новизна одержаних результатів визначається тим, що здійснене комплексне дослідження місцевого самоврядування як форми публічної муніципальної влади в умовах муніципальної демократії, виявлені фактори, що негативно впливають на реалізацію демократичного потенціалу територіальної громади.

вперше:

- охарактеризована роль, населення ОТГ (місцевого співтовариства), як основного суб'єкта муніципальної влади в реформування інституту МС в умовах децентралізації,

удосконалено:

- місцеве самоврядування – це децентралізована публічна муніципальна влада територіальної громади, що володіє значною самостійністю і завжди обмежена певною територією;

- публічна муніципальна влада – це здійснювана безпосередньо або опосередкована через представницькі органи воля територіальної громади, орієнтована на формування сприятливого для неї середовища проживання;

- влада територіальної громади – це муніципальна публічна влада і як влада публічна, то її треба розглядати як здатність і можливість місцевого самоврядування (місцевого співтовариства) здійснювати управління, територіальною громадою;

- поняття «місцеве співтовариство», як спільноту людей, що проживають на певній території і й мають спільні інтереси у вирішенні місцевих питань за допомогою використання власних ресурсів.

- поняття «муніципальне утворення», як населення територіальної громади (села, селища, міста), що мають спільну територію проживання, соціально-економічні відносини, та здійснюють місцеве самоврядування під власну відповідальність;

- муніципальна демократія (демократія на муніципальному рівні), під якою ми розуміємо: по-перше інститут громадянського суспільства й правової демократичної держави, який сприяє активному залученню населення територіальної громади (місцевого

співтовариства) у вирішення питань місцевого значення; по-друге механізм, за допомогою якого погоджуються інтереси держави й територіальних громад, як адміністративно територіальних одиниць.

набули подальшого розвитку:

– тенденції пов'язані з розвитком інституту місцевого самоврядування в сучасній Україні, як інструмента демократії, тому що це створює умови в яких громадяни країни мають можливість реалізувати власне право на управління державою, а тому чим більше громадян залучено в цей процес тим більш демократичною є країна;

– пропозиції, щодо впровадження деяких норм законодавства з метою удосконалення інституту місцевого самоврядування через розвиток муніципальної демократії.

Практичне значення одержаних результатів полягає у тому, що висновки й пропозиції викладені в дослідження можуть бути використані у подальших дослідженнях інституту МС в Україні; у навчальному процесі для підготовки лекційного матеріалу з дисциплін «Публічне управління», «Місьцеве самоврядування», «Державне будівництво та місьцеве самоврядування в Україні» й ін.; для вдосконалення законодавства, зокрема, при розробці нового Закону України «Про місьцеве самоврядування», при внесенні змін до Конституції України (щодо децентралізації влади).

Структура магістерської роботи обумовлена метою, завданнями і логікою дослідження і складається з вступу, трьох розділів, висновків, списку літератури. До тексту додано список використаних джерел (83 найменування). Загальний обсяг роботи становить 100 сторінок, з яких обсяг основного тексту – 83 сторінки.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

У вступі обґрунтовано актуальність теми, сформульовано мету та основні завдання, об'єкт і предмет, методи дослідження, висвітлено наукову новизну і практичне значення виконаної роботи. Наведено результати апробації основних положень та особистий внесок автора дослідження.

У першому розділі *«Теоретичні основи та джерельна база дослідження публічної муніципальної влади в умовах децентралізації»* охарактеризовано проблематику та джерельну базу дослідження публічної муніципальної влади в Україні.

Підрозділ 1.1. «Публічна муніципальна влада в Україні проблематика та джерельна база дослідження» присвячений аналізу стану наукової розробки проблеми у вітчизняної та зарубіжній науці.

Важливою групою джерел для написання магістерської роботи є напрацювання вітчизняних (О. Батанов, М. Баймуратов, О. Бориславська, В. Борденюк, В. Григор'єв, Ю. Делія, О. Євтушенка, Л. Дунаєва, В. Куйбіда, П. Любченко, М. Орзіх, Ю. Панейко, та інші) та зарубіжних (Х. Алдерфер, Ф. Бро, Р. Даля, Д. Осборн і Т. Геблер, Г. Гегель, Р. Гнейст, Д. Норт, Б. Гурне, Вільям А. Даріті молодший, Г. Еллинек А. Токвіль, Дж. Ст. Мілль, Т. Парсонс, О. Рой, Ч. Тіллі, Дж. Торфінг, Д. Хелда, та ін.) науковців, а також нормативно-правові акти: закони України, укази Президента, Постанови й розпорядження Кабінету Міністрів, акти органів місцевого самоврядування.

Зроблено висновок, що на даний час сформована потужна джерельна база щодо теоретичних та практичних аспектів становлення та функціонування інституту МС, як форми публічної влади. Проте комплексного аналізу МС, як форми децентралізованої

публічної муніципальної влади в сучасній Україні, особливостей її становлення та розвитку, проведено на даний час не було. Дотепер відсутні скільки-небудь істотні концептуальні роботи, присвячені безпосередньо проблемі децентралізованої публічної муніципальної влади ТГ. Ці обставини визначили вибір теми магістерської роботи, об'єкта, предмета та мети дослідження.

У підрозділі 1.2. «Місцеве самоврядування – децентралізована публічна муніципальна влада територіальної громади» розкрита сутність місцевого самоврядування, як децентралізованої публічної муніципальної влади територіальної громади.

З'ясовано, що децентралізація – передача повноважень і ресурсів на рівень ТГ найбільш повно реалізує принцип народовладдя закладений в Конституції України, тому що наближає публічну владу до її джерела – народу й дозволяє ефективно вирішити два нагальних питання: передати на місця ресурси та владні повноваження, необхідні для їхнього використання; покращити можливості участі громадян у публічних справах.

Запропоновано визначення поняття «муніципальна влада», як здійснювана безпосередньо або опосередкована через представницькі органи воля ТГ, орієнтована на формування сприятливого для неї середовища проживання.

Зроблено висновок, що ПМВ ефективно функціонує тільки тоді, коли її органи й посадові особи, усвідомлюють, що вони є, насамперед, представниками населення; формулюють потреби населення, й необхідні заходи їх реалізації; ефективно й відповідально займаються забезпеченням умов для нормальної життєдіяльності мешканців відповідного МСТ.

У підрозділі 1.3. «Місцеві (муніципальні) вибори – інститут муніципальної демократії в сучасній Україні» показано, що місцеві (муніципальні) вибори є інститутом муніципальної демократії в сучасній Україні.

Обґрунтовано, що місцева муніципальна демократія (рис. 1), як інститут громадянського суспільства сприяє активному залученню населення ТГ у вирішення питань місцевого значення, допомагає погоджувати інтереси держави й ТГ, сприяє участі громадськості в політичному житті на рівні територіальної громади (муніципальному рівні), як безпосередньо так і через місцеві демократичні вільні вибори.

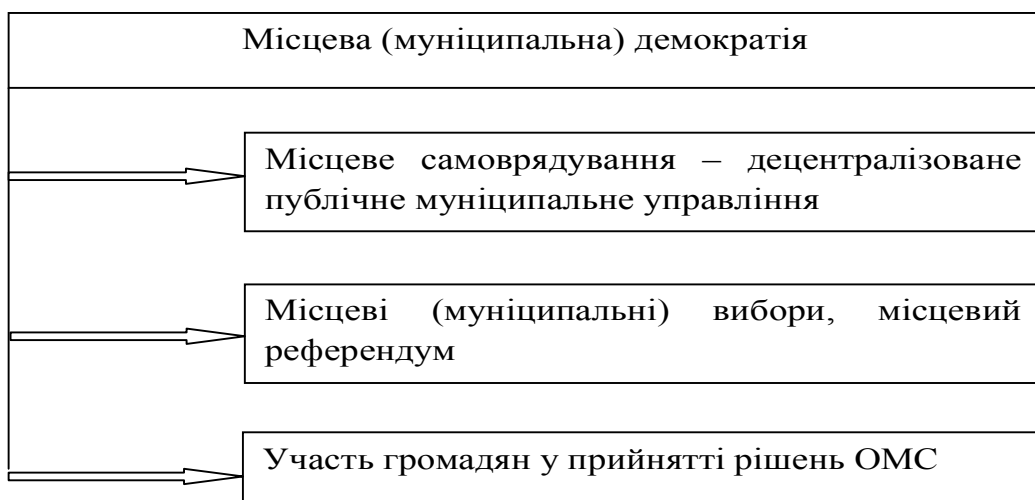

Рис.1. Муніципальна демократія

Зроблено висновок: демократія, в тому числі й МД не може існувати без самоврядування, як і

самоврядування не може існувати без демократії, а формування інституту МС повинне відбуватися шляхом демократичних муніципальних, вільних виборів, які є механізмом створення інституцій муніципальної влади.

Місцеві муніципальні демократичні вибори – це право й можливість населення ОТГ обирати представницькі ОМС (сільські, селищні, міські, районні обласні ради та сільських, селищних, міських голів). Демократичні місцеві (муніципальні) вибори ОМС в умовах децентралізації державного управління спрямовані на підвищення творчої активності населення, розвиток території ОТГ й формування громадянського суспільства.

У другому розділі *«Місце місцевого співтовариства в системі муніципальної влади»* визначені основні ознаки місцевого співтовариства, як суб'єкту місцевого самоврядування його місце в системі публічної муніципальної влади.

У підрозділі 2.1. *«Місцеве співтовариство – суб'єкт місцевого самоврядування»* визначено, що МСТ – це самоорганізоване населення відповідної ТГ не тільки за фактом постійного проживання на певній території, але й за наявністю почуття приналежності до даної спільноти людей, що мають певні соціальні зв'язки. В цьому випадку поняття «місцеве співтовариство» аналогічно поняттю «територіальна громада».

З'ясовано, що МСТ, як суб'єкт МС, наявність якого – це шлях до створення ефективного МС в Україні, тому що реально діюче МСТ є основою процесу демократизації держави, сприяє підняттю рівня розвитку ТГ (муніципального утворення) через комунальне господарство, поліпшення умов проживання місцевого населення й т.п.). МСТ характеризуються добровільністю, самоорганізацією, самоврядністю, й здатністю безпосередньо й самостійно здійснювати властиві йому функції й повноваження: по формуванню ОМС; по безпосередньому вирішенню питань місцевого значення; по здійсненню контролю за діяльністю органів та ПОМС, та притягнення їх до відповідальності.

У підрозділі 2.2. *«Населення територіальної громади джерело публічної муніципальної влади»* показано, що існування інституту МС можливо лише за умови реалізації населенням ТГ прав на здійснення МС, але процес реалізації цього права слід розуміти як дотримання норм права не тільки державою, а й населенням ТГ.

Населення ТГ є джерелом публічної МД, яка реалізується ними як через ОМС, так і безпосередньо через місцеві референдуми, загальні збори (сходи) громадян, місцеві ініціативи, громадські слухання. В умовах реформи децентралізації й створення ОТГ змінюється ставлення до механізмів безпосередньої МД, як основи розвитку публічної муніципальної влади ТГ. Вказані механізми (референдум, сходи громадян, громадські ініціативи, громадські слухання) потребують правового вдосконалення, з метою надати населенню більш реальні можливості у здійсненні МС, тому що саме населення ТГ є джерелом публічної муніципальної влади.

У підрозділі 2.3. *«Роль місцевого співтовариства в реалізації повноважень місцевого самоврядування»* показано, що це усвідомлена, ініціативна й зацікавлена участь МСТ в рішенні питань місцевого значення з метою забезпечення найбільш сприятливих умов їхньої життєдіяльності на відповідній території. З'ясування населенням не тільки своїх прав, але й наявність у нього відповідальності будуть в остаточному підсумку сприяти якнайшвидшому демократичному перетворенню МС.

У третьому розділі *«Перспективи розвитку місцевого самоврядування, як форми публічної влади»* обґрунтовані правові основи і напрямки модернізації органів самоорганізації населення, як інституту муніципальної демократії, сформулювати

конкретні пропозиції щодо модернізації організаційно-правових форм муніципальної демократії.

У підрозділі 3.1. «Органи самоорганізації населення – інститут муніципальної демократії: правові основи і напрямки модернізації» визначено, що нормативно-правову основу діяльності ОСН закладено в Конституції й Законах України: «Про місцеве самоврядування», «Про органи самоорганізації населення» та ін.

У роботі з'ясовано, що головне призначення ОСН активізувати діяльність жителів у розвитку окремих будинків, вулиць, кварталів, мікрорайонів, сіл або селищ в рамках повноважень, що надані їм місцевою радою, сприяти реалізації соціально-економічного, культурного розвитку відповідної території. Тобто тих задач, які вони можуть вирішити ефективніше за ОМС, бо краще знають свої проблеми і швидше можуть згуртувати для їх вирішення жителів, що проживають на цій території (будинку, вулиці, кварталу тощо).

Головними проблемами ОСН є: недостатнє фінансування, відсутність приміщень для офісів; низький рівень залучення членів міської громади до розв'язання місцевих проблем; відсутність практичного досвіду участі у МС; незацікавленість місцевої влади в активному залученні громадян до вирішення місцевих проблем; пасивність громадян, яка є наслідком того, що люди не вірять, що зможуть щось реально змінити в місті, селищі; відсутність системи взаємодії між ТГ й ОМС.

Запропоновано наступні засоби розвитку ОСН в м. Миколаєві:

- розробка й впровадження програми з розвитку інституту ОСН в м. Миколаєві, наприклад, розробити й прийняти програму: «Розвиток ОСН у м. Миколаїв» на 2018 - 2023 роки»;
- для популяризації ОСН в місті Миколаєві проводити конкурси по виявленню кращого ОСН міста;
- проводити раз на рік конкурс на кращий проект ОСМ, переможцям конкурсу надавати грант на реалізацію власного проекту;
- передбачити матеріальне заохочення й стимулювання керівників органів ОСН й найбільш активних членів будинкових і вуличних комітетів, для цього передбачити грошове заохочення за рахунок місцевого бюджету;
- підтримувати такі форми самоорганізації громадськості як вуличні і будинкові комітети з метою благоустрою. Завдання вуличних і будинкових комітетів – стежити за чистотою у дворах, своєчасним вивозом сміття і т.д.;
- враховувати при прийнятті рішень пропозиції й ініціативи, зауваження, рекомендації, що надають громадяни в процесі проведення загальних зборів громадян за місцем проживання, місцевих ініціатив, громадських слухань;
- розвивати інші форми участі населення.

У підрозділі 3.2. «Модернізація організаційно-правових форм муніципальної демократії» показано, що розвиток муніципальної демократії можливий лише на шляху модернізації механізмів, що допомагають активізувати населення МСТ, включити його в систему управління місцевими справами.

Запропоновано для активізації МСТ й стимулювання участі населення ТГ у вирішенні питань місцевого значення: розвиток ОСН (вуличних, будинкових комітетів) й підтримка соціальних проектів, що ними розробляються; запровадження в процес здійснення населенням МС інформаційних технологій (інформаційно-телекомунікаційних мереж та мережі Інтернет), наприклад електронної форми громадських слухань;

встановлення в Законі «Про місцеве самоврядування» норми про обов'язковість опублікування на офіційному сайті ОМС проектів всіх рішень міської ради ТГ, що мають загальнообов'язковий характер, для того, щоб жителі могли їх обговорювати і пропонувати поправки.

ВИСНОВКИ

Відповідно до визначених у магістерській роботі мети і завдань отримані результати, які в сукупності вирішують важливе наукове завдання щодо сутності МС територіальної громади, як форми здійснення публічної муніципальної влади в умовах розвитку муніципальної демократії в Україні. В узагальненому вигляді вони зводяться до таких теоретичних і практичних висновків:

1. На даний час сформована потужна джерельна база щодо теоретичних та практичних аспектів становлення та функціонування інституту МС, лише невелика частина дослідників проводила аналіз муніципальної влади. Дотепер відсутні скільки-небудь істотні концептуальні роботи, присвячені безпосередньо проблемі децентралізованої публічної муніципальної влади ТГ. Ці обставини визначили вибір теми магістерської роботи, об'єкта, предмета та мети дослідження.

2. Інститут МС є децентралізованою реальною й ефективною формою публічною муніципальної влади, владні риси якої проявляються в праві ТГ на публічну самоорганізацію в правових формах і засобах, які відповідають демократичним принципам. Розвиток інституту МС, як форми публічною муніципальної влади, прискорює процеси розвитку місцевої муніципальної демократії та є головним показником ступеня демократизації суспільно-економічного життя країни. Публічна муніципальна влада ефективно функціонує тільки тоді, коли її органи й посадові особи, усвідомлюють, по-перше що вони є, насамперед, представниками населення; по-друге, формулюють потреби населення, й необхідні заходи їх реалізації; по-третє, ефективно й відповідально займаються забезпеченням умов для нормальної життєдіяльності мешканців відповідної територіальної громади;

3. Місцеві (муніципальні) вибори є інститутом муніципальної демократії та одним з основних принципів організації МС в сучасній Україні, тому що:

– органічно поєднують форми безпосередньої і представницької муніципальної демократії;

– знижують відчуження муніципальної влади від громадян, дають населенню ОТГ можливість приймати участь в управлінні місцевими справами, відчутти себе реальним суб'єктом муніципальної влади;

– підвищують творчу активність населення, розвиток території ОТГ, а також сприяють формуванню громадянського суспільства.

4. Місцеве співтовариство, як суб'єкт МС є основою процесу демократизації держави, сприяє підняттю рівня розвитку муніципального утворення через комунальне господарство, поліпшення умов проживання місцевого населення й т.п. воно характеризується добровільністю, самоорганізацією, самоврядністю, й здатністю безпосередньо й самостійно здійснювати властиві йому функції.

5. Населення ТГ є джерелом публічної МД, яка реалізується ними як через ОМС, так і безпосередньо через механізми безпосередньої МД: місцеві референдуми, загальні збори (сходи) громадян, місцеві ініціативи, громадські слухання. Вказані механізми

потрібують правового вдосконалення, з метою надати населенню більш реальні можливості у здійсненні МС, тому що саме населення ТГ є джерелом публічної муніципальної влади.

6. Місцеве співтовариство (населення ТГ), як суб'єкт МС має права і обов'язки по самостійному вирішенню питань місцевого значення з метою забезпечення найбільш сприятливих умов їхньої життєдіяльності на відповідній території. Їх здійснення формує у громадян навички прийняття самостійних рішень, контролю за діяльністю влади, що в підсумку вирішує основну проблему МС – пасивності населення при здійсненні МС й сприяє якнайшвидшому демократичному перетворенню МС.

7. Основними правовими напрямками розвитку ОСН в м. Миколаєві пропонуємо:

- розробка й впровадження програми з розвитку інституту ОСН в м. Миколаєві, наприклад, розробити й прийняти програму: «Розвиток ОСН у м. Миколаїв» на 2018 - 2023 роки»;

- для популяризації ОСН в місті Миколаєві проводити конкурси по виявленню кращого ОСН міста;

- проводити раз на рік конкурс на кращий проект ОСМ, переможцям конкурсу надавати грант на реалізацію власного проекту;

- передбачити матеріальне заохочення й стимулювання керівників органів ОСН й найбільш активних членів будинкових і вуличних комітетів, для цього передбачити грошове заохочення за рахунок місцевого бюджету;

- підтримувати такі форми самоорганізації громадськості як вуличні і будинкові комітети з метою благоустрою. Завдання вуличних і будинкових комітетів – стежити за чистотою у дворах, своєчасним вивозом сміття і т.д.;

- розвивати інші форми участі населення.

Важливе щоб населення м. Миколаєва не тільки активно брало участь у консультативних формах муніципальної демократії, але й бачило, що ОМС приймають до розгляду пропозиції й ініціативи, зауваження, рекомендації в процесі проведення загальних зборів (сходів) громадян за місцем проживання, місцевих ініціатив, громадських слухань.

8. Пропозиції щодо модернізації організаційно-правових форм муніципальної демократії й підсилення можливості участі населення ТГ у вирішенні питань місцевого значення:

- розвиток ОСН, в тому числі вуличних і будинкових комітетів, підтримка соціальних проектів, що ними розробляються з метою стимулювати активну частину населення ТГ;

- розвиток муніципальної демократії й запровадження в процес здійснення населенням МС інформаційних технологій (інформаційно-телекомунікаційних мереж та мережі Інтернет), наприклад електронної форми громадських слухань;

- внесення в Закон України «Про місцеве самоврядування» норми про обов'язковість опублікування на спеціалізованому Інтернет - ресурсі (офіційному сайті ОМС) проектів всіх рішень міської ради ТГ, що мають загальнообов'язковий характер, для того, щоб жителі могли їх обговорювати і пропонувати поправки;

- з метою підвищення активності громадян у здійсненні МС і розвитку муніципальної демократії пропонується закріпити в Законі «Про місцеве самоврядування» право населення ТГ вносити ОМС на спеціальному Інтернет – ресурсі ТГ публічні

пропозиції, стосовно рішень, що обговорюються й приймаються. Пропозиції, які отримали підтримку певної кількості населення, (наприклад, не менше трьох відсотків від числа жителів ТГ), повинні бути обов'язково вивчені та винесені на розгляд Міської ради.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ

1. Самсонюк О.О. Становлення інституту місцевого самоврядування як децентралізованої публічної муніципальної влади територіальних громад в Україні: теорія та практика / О.Н. Євтушенко, Т.С. Попова, О.О. Самсонюк// Публічне управління та регіональний розвиток. – Том. 2. – № 2. 2018. – С. – Режим доступу: <https://pard.mk.ua/index.php/journal/article/view/74>

АНОТАЦІЯ

Самсонюк О. О. Місцеве самоврядування – форма децентралізованої публічної муніципальної влади в сучасній Україні – На правах рукопису.

Магістерська робота на здобуття освітнього ступеню «магістр». Чорноморський національний університет імені Петра Могили. – Миколаїв, 2019.

В магістерській роботі охарактеризована сутність місцевого самоврядування територіальної громади, як форми здійснення публічної муніципальної влади в умовах розвитку муніципальної демократії в Україні.

Розкрита сутність інституту місцевого самоврядування, як децентралізованої публічної муніципальної влади територіальної громади, що володіє значною самостійністю і завжди обмежена певною територією.

З'ясовано, що децентралізація – передача повноважень і ресурсів на рівень територіальної громади найбільш повно реалізує принцип народовладдя закладений в Конституції України, тому що наближає публічну владу до її джерела – народу й дозволяє ефективно вирішити два нагальних питання: передати на місця ресурси та владні повноваження, необхідні для їхнього використання; покращити можливості участі громадян у публічних справах.

Обґрунтовано, що інститут місцевого самоврядування в сучасній Україні є інструментом розвитку демократії й громадянського суспільства, тому що це створює умови в яких громадяни країни мають можливість реалізувати власне право на управління державою, а тому чим більше громадян залучено в цей процес тим більш демократичною є країна.

Запропоновано визначення поняття «муніципальна влада», як здійснювана безпосередньо або опосередкована через представницькі органи воля ТГ, орієнтована на формування сприятливого для неї середовища проживання.

Зроблено висновок, що публічна муніципальна влада ефективно функціонує тільки тоді, коли її органи й посадові особи, усвідомлюють, що вони є, насамперед, представниками населення; формулюють потреби населення, й необхідні заходи їх реалізації; ефективно й відповідально займаються забезпеченням умов для нормальної життєдіяльності мешканців територіальної громади.

Ключові слова: децентралізація, місцеве самоврядування, територіальна громада, муніципальна влада, муніципальна демократія, публічна муніципальна влада.

SUMMARY

Samsonyuk O.O. Local government is a form of decentralized public municipality in

modern Ukraine - Manuscript.

Graduate work for obtaining an educational degree «Master». Petro Mohyla Black Sea National University. – Mykolaiv, 2019.

The master's thesis describes the essence of local self-government within the territorial community, as an implementation of a public municipality in the context of development of municipal democracy in Ukraine.

The essence of local self-government institute is revealed as decentralized public municipal authority of the territorial community, which has considerable independence and is always limited to a certain territory.

It has been discovered that decentralization – is the transfer of powers and resources to the level of the territorial community most fully implements the principle of democracy in the Constitution of Ukraine, as it brings public power closer to its source - the people and allows effectively solve two urgent issues: to transfer resources and powers to the places, necessary for their use; to improve the opportunities for citizens to participate in public affairs.

It is substantiated that the institute of local self-government in modern Ukraine is an instrument for the development of democracy and civil society, as it creates conditions in which citizens of the country have the opportunity to exercise their own right to govern the state, and therefore, the more citizens are involved in this process, the more democratic country is.

The definition of the concept of "municipal power" is proposed, as it is carried out directly or indirectly through the representative bodies of the will of TG, and is focused on the formation of a favorable environment for it.

It is concluded that the functions of public municipality are effective only when its bodies and officials are aware that they are, first of all, the public representatives; formulate the needs of the population and the necessary measures for their implementation; and are effectively and responsibly engaged in ensuring conditions for the normal life of the residents within the territorial community.

Key words: decentralization, local self-government, territorial community, municipal authority, municipal democracy, public municipal authority.

Анотация українською мовою - обсяг 1800 знаків, англійською – 1200.